

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 12/2026-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDACTED] zastúpeného ŠKODA LEGAL s.r.o., Jarabinková 17563/2C, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 31C/44/2025-20 zo 4. júna 2025 a uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 24Co/121/2025-171 z 1. októbra 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkové okolnosti prípadu

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 17. decembra 2025 domáha vyslovenia porušenia základného na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) č. k. 31C/44/2025-20 zo 4. júna 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie okresného súdu“) a uzneseniu Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 24Co/121/2025-171 z 1. októbra 2025 (ďalej aj „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať mu náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že žalobkyňa [REDACTED] (ďalej len „žalobkyňa“) sa návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhala, aby súd uložil sťažovateľovi povinnosť zdržať sa nakladania s tam bližšie špecifikovanými nehnuteľnosťami. Svoj návrh odôvodnila tým, že okresným súdom je aktuálne vedené konanie o rozvod manželstva žalobkyne a sťažovateľa a ich bezpodielové spoluvlastníctvo nebolo dosiaľ vysporiadané a neboli uzavreté ani dohody o jeho zrušení alebo zúžení. Spoločné nehnuteľnosti manželia nadobudli za trvania manželstva z prostriedkov patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva, avšak v katastri nehnuteľností je ako ich výlučný vlastníak evidovaný iba sťažovateľ. Po opustení spoločnej

domácnosti žalobkyňou a po podaní návrhu na rozvod sťažovateľ pristúpil bez súhlasu a vedomia žalobkyne k prevodu vlastníckeho práva k tam konkretizovaným pozemkom v prospech obchodnej spoločnosti Mplot, s.r.o., ktorej je jediným konateľom a spoločníkom. Na predmetných pozemkoch bola postavená časť rodinného domu a boli užívané pre potreby celej rodiny.

3. Okresný súd napadnutým uznesením návrhu žalobkyne vyhovel a nariadil neodkladné opatrenie, ktorým sťažovateľovi uložil povinnosť zdržať sa nakladania so spornými nehnuteľnosťami (I. výrok), pričom vyslovil, že neodkladné opatrenie trvá až do vysporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov (II. výrok). Súčasne sťažovateľa poučil o jeho práve podať proti žalobkyňi žalobu o náhradu škody, resp. ujmy, ktorá by mu vznikla výkonom nariadeného neodkladného opatrenia (III. výrok) a zaviazal ho nahradiť žalobkyňi trovy konania v rozsahu 100 % (IV. výrok). V odôvodnení konštatoval, že žalobkyňa osvedčila potrebu nariadenia neodkladného opatrenia, a preto okresný súd dospel k záveru, že je dôvodné uložiť sťažovateľovi povinnosť zdržať sa nakladania s nehnuteľnosťami nadobudnutými počas trvania manželstva sporových strán.

4. O odvolaní sťažovateľa krajský súd rozhodol napadnutým uznesením, ktorým uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil podľa § 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a žalobkyňi priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Stotožnil sa s názorom okresného súdu, že všetky dotknuté nehnuteľnosti boli sťažovateľom nadobudnuté za trvania manželstva sporových strán a sú preto súčasťou masy BSM. Zároveň žalobkyňa v konaní osvedčila, že sťažovateľ previedol po začatí rozvodového konania susediace nehnuteľnosti (parcely [REDACTED]) na obchodnú spoločnosť Mplot, s.r.o., ktorej je jediným spoločníkom a konateľom, čím bola osvedčená i bezprostredná hrozba odôvodňujúca potrebu neodkladnej úpravy pomerov.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že konajúce sudy nariadili neodkladné opatrenie napriek tomu, že v priebehu konania nikdy nespochybňoval, že rodinný dom a pozemky pod ním patria do BSM, pričom opakovane uvádzal, že rešpektuje zákonný režim spoločného majetku a nemal ani v úmysle s týmto majetkom nakladať v rozpore s § 145 Občianskeho zákonníka. Návrh žalobkyne, ktorému bolo vyhovené, bol pritom odôvodňovaný výlučne prevodom iných susediacich pozemkov, ktoré nepatria do BSM a ktoré neboli predmetom neodkladného opatrenia, pričom argumentáciu strán vo vzťahu k nim sudy označili za právne irelevantnú. Takýto postup sťažovateľ považuje za ústavne neakceptovateľný. Z napadnutých rozhodnutí pritom nie je zrejmé, na základe akých konkrétnych skutkových a právnych úvah sudy dospeli k záveru o splnení zákonných podmienok na nariadenie neodkladného opatrenia, najmä pokiaľ ide o existenciu reálnej a bezprostrednej hrozby ujmy. Krajskému súdu vytýka, že sa nevysporiadal s jeho podstatnými odvolacími námietkami, preto je jeho rozhodnutie nepreskúmateľné a arbitrárne. Sťažovateľ je presvedčený, že návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia bol nedôvodný, keďže ho žalobkyňa odôvodnila výlučne tým, že sťažovateľ previedol susediace pozemky nadobudnuté a využívané výlučne na podnikateľské účely. Žalobkyňa pritom iniciovala samotné súdne konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 31C/41/2025 o určenie neúčinnosti prevodu týchto pozemkov.

Nariadenie neodkladného opatrenia tak bolo zjavne nadbytočné, keďže sťažovateľ nepopieral vlastníctvo žalobkyne k nehnuteľnostiam patriacim do BSM.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K napadnutému uzneseniu okresného súdu:

6. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Zmysel a účel subsidiárneho postavenia ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií.

7. Konaním a rozhodovaním všeobecných súdov je teda ústavný súd oprávnený zaoberať sa len vtedy, ak sa ústavnou sťažnosťou namieta porušenie takých základných práv alebo slobôd, ktorým nebola poskytnutá účinná ochrana. Účinnú ochranu základných práv a slobôd (okrem iného) predstavuje opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k tomu základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 36/96).

8. Podľa § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) je ústavná sťažnosť neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

9. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu riadny opravný prostriedok – odvolanie, o ktorom bol príslušný rozhodnúť a aj tak učinil krajský súd napadnutým uznesením, preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

III.2. K napadnutému uzneseniu krajského súdu:

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie práva sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie (podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia v súlade s návrhom žalobkyne.

11. Pri posudzovaní ústavnej sťažnosti ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, v zmysle ktorého má sťažovateľ právo domáhať sa ochrany práv a slobôd pred ústavným súdom iba v prípade, ak o ich ochrane nerozhoduje iný súd. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou

všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05). Zásada subsidiarity reflektuje aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, ktorých rozhodnutia sú v konaní o ústavnej sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

12. Vzhľadom na to, že predmetom preskúmania má byť napadnuté uznesenie krajského súdu, ústavný súd sa zaoberal tým, či sa sťažovateľ nemohol domáhať preskúmania namietaného rozhodnutia v rámci sústavy všeobecného súdnictva a či nemal k dispozícii účinný opravný prostriedok, ktorým ešte mohol zvrátiť pre neho nepriaznivé rozhodnutie.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala procesné práva v miere porušenia práva na spravodlivý proces. Predpokladom prípustnosti dovolania z dôvodu podľa § 420 CSP je teda povaha napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré musí byť rozhodnutím vo veci samej alebo rozhodnutím, ktorým sa konanie končí. Rozhodujúcim kritériom, či v prípade rozhodnutia o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia ide o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, je to, či v okolnostiach prípadu bolo možné nariadením neodkladného opatrenia dosiahnuť trvalú úpravu pomerov. Odpoveď na túto otázku je v právomoci všeobecného súdu a prejaví sa v tom, či navrhovateľovi neodkladného opatrenia uloží povinnosť podať žalobu vo veci samej (§ 336 ods. 1 CSP), alebo stranu, ktorej neodkladným opatrením uložil určitú povinnosť, poučí, že môže podať žalobu vo veci samej (§ 337 ods. 1 CSP). V prípade návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pred začatím konania, na ktoré nenadväzuje žaloba podľa § 336 ods. 1 CSP, konanie končí rozhodnutím o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a konzumuje vec samu (I. ÚS 446/2025).

14. V danom prípade bol predmetom konania vedeným okresným súdom návrh žalobkyne na nariadenie neodkladného opatrenia, na ktorý nenadväzovala samostatná žaloba vo veci samej, preto právoplatnosťou napadnutého uznesenia krajského súdu (17. októbra 2025) bolo toto konanie o návrhu žalobkyne ukončené. Okresný súd pritom v dôvodoch napadnutého uznesenia explicitne vyjadril zámer nariadeným neodkladným opatrením dosiahnuť dlhodobú úpravu pomerov medzi sporovými stranami, preto žalobkyni neuložil povinnosť podať v určitej lehote žalobu vo veci samej, ale vo vzťahu k sťažovateľovi si splnil poučovaciu povinnosť v súlade s § 337 ods. 1 CSP (bod 8 napadnutého uznesenia okresného súdu). Z textácie predmetného zákonného ustanovenia, ako aj odbornej literatúry pritom zreteľne vyplýva, že súd je povinný osobitným výrokom poskytnúť strane, proti ktorej neodkladné opatrenie smeruje kvalifikované poučenie iba v prípadoch tých neodkladných opatrení, ktoré boli nariadené pred začatím konania a konzumujú tak vec samu (*Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016. s. 1140.*).

15. Z obsahu podstatných námietok sformulovaných v ústavnej sťažnosti pritom vyplýva, že tieto sa týkajú kvality napadnutého uznesenia krajského súdu, ktorý podľa názoru sťažovateľa ponechal bez reakcie jeho zásadné argumenty obsiahnuté v podanom odvolaní, čo má mať za následok jeho nepreskúmateľnosť a arbitrárnosť. Nepochybne tak ide o argumentáciu obsahovo dopadajúcu na vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP napĺňajúcu dovolací dôvod podľa § 431 CSP. Dopytom na okresnom súde pritom ústavný súd zistil, že sťažovateľ síce 3. novembra 2025 podal

proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie, avšak podaním zo 17. decembra 2025 ho vzal späť.

16. Ústavný súd tak uzatvára, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo možné z dôvodov zmätočnosti podľa § 420 CSP podrobiť prieskumu odvolacieho súdu, pričom sťažovateľ síce dovolanie podal, no následne ho vzal späť, čím sa sám o tento prieskum pripravil a predčasne sa so svojou ústavnou sťažnosťou obrátil na ústavný súd. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie totiž nemožno nahrádzať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, keď fyzická osoba alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; túto možnosť však sťažovateľ v tomto prípade mal. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť aj v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

17. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. januára 2026

Libor Duľa
predseda senátu